

Çocuk Medyasının Geleceği

.....

Çocuk ve medya, ikisi bir araya geldiğinde bıçak sırtına dönüşen bir konu. Medya, kuramsal açıdan her yönüyle mercek altına alınırken, çocuk 19. asırdan itibaren başlayan kategorik bir yaş aralığı olarak halen üzerinde tartıştığımız, net cümleler kurmakta zorlandığımız bir alan. Bugün, çocuk ve medya dediğimizde, “Çocukluğun kategorizasyonu”, “Çocukla çocuklaşmak”, “Ekran süresi”, “Ebeveyn duyarlılığı”, “Yayıncı sorumluluğu” vb. başlıklar nitelik ve nicelik bağlamında akademik dünyanın merceğine takılıyor. “Ekran zamanı” ile “Çocuk Gelişimi” kavramları arasındaki bağlantı, uzmanların önemli bir tartışma konusu. Çocukları savunmasız, zayıf birer varlık olarak görüp onları korumaya mı çalışmalıyız? Yoksa onları hayatın gerçeklerine hazırlamak adına doğal akışına mı bırakmalı mıyız? Evde yemek pişiren bir anne, televizyon, tablet ya da akıllı telefon karşısındaki çocuğuna nasıl bir denetim uygulayacak ve bunu nasıl başaracak? Çocuk ve medya teknolojileri söz konusu olduğunda günlük ya da haftalık yasaklar ve izinlere başvurmak bir çaresizlik mi yoksa en doğru ve bilinçli kullanım şekli mi?

Bunun yanı sıra ekran, “Nasıl doğru kullanabiliriz?” sorusunu sorduğumuz, hayatımızın en önemli konularından birisi. “Elektronik kokain” ya da “Dijital uyuşturucu” olarak niteleyen yazarlardan “Hayat cebinizde” diyen firmalara, geniş bir tartışma platformu içeriyor. Ekrandan hayatı seyretmek ya da yaşamak modern insanın hem isteği hem de zorunluluğu. Gerçekten uzaklaşarak ekrana (sanala) yönelme isteğimizin temelinde neler var diye düşünmemiz gerekiyor.

Anne babasıyla parkta gezmek istemeyen bir çocuk tablet başında çiftlik, köy ya da kasaba inşa ediyor. Ordular kurup düşmanlarıyla savaşıyor. Dijital oyunlar, mobil uygulamalar, çocukluğun kayboluşu mu, yeniden doğuşu mu? Sentetik gerçeklik olarak da nitelendirilen dijital oyunlar sinematografik anlamda gerçekliği yeniden kurguluyor. Artırılmış gerçeklik üzerine kurulu olan Pokemon Go’nun bir adım ötesine gidilerek Black Mirror ya da Westworld dizisinde gördüğümüz gibi gerçekliğin yeniden kurgulandığı oyunlar oluşturuluyor. Sinematografinin içindeki gerçeklik, gerçekliğin içindeki sinematografiye mi dönüşecek? Nasıl bir gerçeklik bekliyor dünyamızı? Çalışmak zorunda olan anne babaların çocuklarının sosyalleşmesi modern hayatın en ciddi sorunlarından biri olarak önümüzde duruyor. Bu çocuklar dijital dünyanın sunduğu imkânlarla sosyalleşme evresi geçiriyor. Apple ya da Google Play Store bu çocukların yeni sokağı. Birbirlerini tanımadan anne

babalarının, dedelerinin kurduğu iletişimin çok daha fazlasını evrensel ölçekte sağlıyorlar. (Neil Postmann'ın dediği gibi) ocukluk kayboluyor yerine, sadece format değiştiriyor mu demeliyiz? Bu yeni süreç enformatik cehaleti mi artıracak, kendi iletişim formatlarını üreten bir nesil mi beklemeliyiz?

Kültür, dil, gelenek, zamanın ruhu, geleceği inşa etmek ve iletişimin dijitalleşmesi gibi hepimizi ilgilendiren, akademisyenlerin ve medya profesyonellerinin üzerinde konuştuğu konular, ocuk söz konusu olunca ayrı bir hassasiyet arz ediyor. Tanımlarımız, nyargılarımız, değer yargılarımız, bakış aıllarımız, teorik ve pratik yaklaşımlarımız ne olursa olsun, ocuk ve çocukluk felsefesi üzerine tartışmamız gerektiğini görmezden gelemeyiz. ocuk yayıncılarıyla akademisyenlerin daha çok ve yakın aralıklarla bir araya gelerek bu konudaki çalışmalarını zenginleştirilmesi, mobil aplikasyonlar konusunda çocukları için neyin iyi neyin kötü olduğu konusunda kararsız olan ebeveynlere yardımcı olacak yeni çözüm nerileri geliştirilmesi gerekiyor.

Yetişkinler arasında varolan “Buradasın ama benimle değilsin” eleştirisi ebeveyn ile çocuklar arasında da kendine yer bulmaya başladı. Bu cümleyi çocuklarımızın da kendi aralarında kurmaması için vaktimiz var. Bu anlamda ocuk ve Medya sayımızın iyi bir başlangıç olacağı kanaatindeyim.

Ocak 2018'de yayınlanacak 5. sayımızın konusu “Sinema.” Türk ve dünya sinemasına dair araştırmalara katkı sunacak bir çalışma olacağına inandiğım yeni sayımızda buluşmak ümidiyle.

Erkan DURDU